

19/05/2025

לכבוד,
עו"ד הילה ארליך-עמר
היועצת המשפטית למערכת הביטחון
בדוא"ל: legal@mod.gov.il

לכבוד,
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
בפקס: 02-6467001

לכבוד,
רב-אלוף אייל זמיר
ראש המטה הכללי של צה"ל
בדוא"ל: mapazahal@gmail.com

דחוף!

הנדון: הפגיעה באספקת המים של היישובים הסוריים שבאזור שנכבש על ידי הצבא

משטח סוריה מאז 08.12.2024

הרינו לפנות אליכם בדרישה דחופה לפעול מיידית להחזרת אספקת המים ליישובים הסוריים שבאזור שנכבש על ידי כוחות הצבא משטח סוריה מאז 08.12.2024 (להלן: "האזור"), ולחדול לאלתר מלפגוע באספקת המים ביישובים הנ"ל, והכל כדלקמן:

1. ביום 15.5.2025 או בסמוך לו, ולפי עדויות של תושבים ודיווחים רבים בתקשורת ובמדיה החברתית, פגעו כוחות הצבא בלוחות הסולאריות שמספקים חשמל לשאיבת מים מתוך מאגרים תת-קרקעיים באזור. פגיעה זו גרמה מאז לניתוק אספקת המים בחלק מהיישובים הסוריים שבאזור.

== ראו לדוגמא: [אתר ערוץ החדשות RT](#), [דיווח ברשת החדשות אל-ערבייה](#), [דיווח ממרכז התקשורת אלקונייטרה](#).

2. כפי שנסביר להלן, הפגיעה במאגרי המים של היישובים הסורים שבאזור, שגרמה לניתוק אספקת המים אליהם, מהווה הפרה של החוק הישראלי והבינלאומי, פוגעת בזכות התושבים לחיים ולכבוד, ומטילה עונש קולקטיבי משולל יסוד כנגד אוכלוסייה שלמה.

3. סעיף 54(2) לפרוטוקול הנוסף הראשון לאמנה ג'נבה משנת 1949, שמהווה חלק מהדין המנהגי של דיני העימות המזוין, קובע איסור מפורש לפגוע במקורות מי השתייה של אוכלוסייה אזרחית, ללא קשר למטרת הפגיעה:

"אסור לתקוף, להרוס, לסלק, או להוציא מכלל שימוש אובייקטים חיוניים להישרדות האוכלוסייה האזרחית, כגון מוצרי מזון, שטחים חקלאיים המשמשים לייצור מזון, יבולים, משק חי, מתקני ואספקת מי שתייה ומפעלי השקיה, למטרה המפורשת של שלילת ערכם לקיומה של האוכלוסייה האזרחית, או לצד יריב, ויהא המניע אשר יהא, בין אם במטרה להרעב אזרחים, לגרום להם לנוע, או מכל מניע אחר"

4. הזכות למים, היא זכות אדם אוניברסלית, שהוכרה מימים ימימה במשפט הבינלאומי כחלק מאגד זכויות האדם הבינלאומי. סעיף 11 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות חברתיות, כלכליות ותרבותיות משנת 1996, שמדינת ישראל חתומה עליה, קובע שעל המדינות שהן צד לאמנה להבטיח רמת חיים נאותה לאדם ובני משפחתו, בין היתר על ידי הבטחת מזון לצורכי קיומו של האדם. בפרשנותה לסעיף זה, קבעה הוועדה לזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות של האו"ם, כי הזכות למים מהווה חלק מהזכות לתנאי קיום נאותים (UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), General Comment No. 15: Substantive Issues Arising in the Implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, (U.N. Doc. E/C. (26 November, 2002).

5. בהזדמנות זו נזכירכם כי מנהגי המשפט הבינלאומי ההומניטרי מטילים חובה על הכוח הכובש, לדאוג לצרכים הבסיסיים של האוכלוסייה האזרחית המוגנת, ובין היתר – אספקת המים.

6. הוסף על כך, שבשיטת המשפט בישראל הוכרה הזכות למים כזכות יסוד חוקתית שנגזרת מהזכות לכבוד. בהקשר זה, יפים הם דבריה של כב' השופטת פרוקצ'יה, לעניין זכותו של כל אדם לנגישות למים:

"נגישות למקורות מים לצורך שימוש אנושי בסיסי נופלת בגדרי הזכות לקיום מינימלי בכבוד. מים הם מצרך חיוני לאדם, ובלא נגישות בסיסית למצרך זה באיכות סבירה אין האדם יכול להתקיים. לפיכך, יש להשקיף על הזכות למים כחלק מהזכות לקיום אנושי בכבוד, הזוכה להגנה חוקתית מכח הזכות החוקתית לכבוד האדם, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו."

(ע"א 9535/06 עבדאללה אבו מסאעד נ' נציב המים, פסקה 23, (פורסם בנבו, 2011))

7. למותר לציין, שכל פגיעה באספקת המים ליישובים הסוריים שבאזור שנכבש מאז 08.12.2024, מהווה הפרה של דיני הלחימה הבינלאומיים, פוגעת בזכותם של התושבים לחיים ולכבוד, ועשויה לגרום לתוצאות טרגיות באזור.

8. לאור האמור לעיל, נבקשכם בזאת לפעול מיידית להחזרת אספקת המים ליישובים הסוריים שבאזור שנכבש על ידי כוחות הצבא מאז 08.12.2024, ולחדול לאלתר מלפגוע באספקת המים ביישובים הנ"ל.

בכבוד רב,

ויסאם שרף, עו"ד